

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Barmhartigheid is geen bruikbaar politiek begrip in het vluchtelingen-vraagstuk [I]

Eens, hoedt u voor de barmhartige overheid

door *Ramon Schaaf*

De auteur is rechter, lid van de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ) en lid van het CDA. Dit artikel schreef hij op persoonlijke titel.

In het actuele debat over de opvang van de vele vluchtelingen die hun rust, veiligheid en bescherming in Europa zoeken, voelen vele lokale, nationale en internationale bestuurders en volksvertegenwoordigers zich groepen om barmhartig te zijn. Zij voelen dat niet alleen zélf; ook een groot deel van de bevolking dringt bij politiek en overheid aan op een dergelijke opstelling. Nu heb ik op zich niet zo'n moeite met het gebruik van het begrip barmhartigheid in de alledaagse en voor zichzelf sprekende betekenis van 'goeddoen'. Laat elke politicus en bestuurder in die zin alstublieft zo barmhartig zijn als hij of zij kan en wil, en laat alle burgers vooral doorgaan met het aandringen bij die politici en bestuurders op dat barmhartige gedrag. Als barmhartigheid wordt gepredikt met een

beroep op de zogenoemde joods-christelijke wortels van de Europese beschaving, word ik echter huiverig.

Laat ik, om misverstanden te voorkomen, vooropstellen dat barmhartigheid onmiskenbaar een joodse en christelijke notie is. De Tenach is ermee doorspekt en het Nieuwe Testament druipt er zeker niet minder van. Ik zal niet uitweiden over de nuanceverschillen, omdat die niets afdoen aan de essentie van de betekenis van barmhartigheid en aan de prominente positie die deze notie in beide religies inneemt. Dat is dan ook niet mijn punt; het gaat mij ergens anders om, en dat ontstijgt het niveau van semantische scherpslijperij.

* * *

De religieus geïnspireerde variant van barmhartigheid laat zich niet gebruiken als politiek begrip. In het algemeen niet en ook niet als deze betrekking heeft op het huidige vluchtelingenvraagstuk in het bijzonder. De Bijbelse notie van barmhartigheid typeert namelijk eerst en vooral het hart van God. Voor mijn betoog is van belang dat barmhar-

